

Dosarul nr. 1ra-1334/23
1-12109459-01-1ra-11082023

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

14 martie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție:
Completul de judecată în componența
Președinte – Talpă Boris
Judecători - Eremciuc Ghenadie, Daguța Sergiu

Judecând fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursul declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, *Sâli Radu*, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 mai 2023, în cauza penală în privința lui

Zmău Roman xxxxx,

Termenii de examinare:
prima instanță: 27.03.2012 - 03.12.2013;
instanța de apel: 04.11.2022 - 23.05.2023;
instanța de recurs: 11.08.2023 - 14.03.2024.

Asupra motivelor invocate în recurs, în baza materialelor din dosar, Completul de judecată

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 03 decembrie 2013, **Zmău Roman** a fost recunoscut vinovată în săvârșirea infracțiunii prevăzută la art. 191 alin. (2) lit. c) Cod penal, și în baza acestei Legi, i-a fost stabilită pedeapsă de 4 (patru) ani închisoare cu executare în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita activitate în domeniul financiar și bancar pe un termen de 5 (cinci) ani.

În corespundere cu art. 84 alin. (4) Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, lui Zmău Roman i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de 16 (șaisprezece) ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita activitate în domeniul financiar și bancar pe un termen de 5 (cinci) ani.

A fost soluționată chestiunea cu privire la corpurile delictive.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat în fapt că: **Zmău Roman**, la data de 18.11.2011, aproximativ la orele 13:00, aflându-se la intersecția

străzilor Calea Moșilor – Izmail, mun. Chișinău, în baza unei înțelegeri verbale cu administratorul SRL „Fiodorov & CO”, Vitalie Timuș prin care s-a angajat să verifice corectitudinea activității angajaților acestuia la recepționarea bunurilor materiale amanetate, a primit de la Vitalie Timuș un ceas de model „Mac Taim” confecționat din aur evaluat la prețul de 7 000 lei și intrând în posesia acestuia, contrar angajamentului asumat, urmărind scopul însușirii ilegale a bunurilor ce i-au fost încredințate în administrare, acționând din intenție directă, la 18.11.2011 l-a depus la casa de amanet SRL „Credix-Vest”, din bd. Moscova 2, mun. Chișinău, iar banii încasați în calitate de împrumut în sumă de 6 000 lei, ilicit i-a însușit, cauzând părții vătămate un prejudiciu material în proporții considerabile.

Prin urmare, acțiunile inculpatului **Zmău Roman** au fost încadrate juridic în baza art. 191 alin. (2) lit. c) Cod penal – *”delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, cu cauzare de daune în proporții considerabile”*.

3. Nefiind de acord cu sentința, a declarat apel avocatul *Iulian Grajdan* în numele inculpatului Roman Zmău, prin care a solicitat, repunerea în termen de declarare a cererii de apel, admiterea apelului, casarea sentinței, cu pronunțarea unei hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care lui Zmău Roman să-i fie stabilită o pedeapsa mai blândă.

3.1. În motivarea apelului a relatat că, la capitolul stabilirii pedepsei urmează să se țină cont și de regula nr. 6 din Recomandarea Nr. R (92) 16 a Comitetului de miniștri către statele membre referitoare la regulile europene asupra sancțiunilor aplicate în comunitate, potrivit căreia natura și durata sancțiunilor și măsurilor aplicate în comunitate trebuie de asemenea să fie proporțională cu gravitatea infracțiunii pentru care un delincvent a fost condamnat sau o persoană este inculpată, cât și cu situația personală a acesteia ținând cont de circumstanțele comiterii infracțiunii, conducându-se de principiile generale de stabilire a pedepsei consfințite de art. 61 alin (2) Cod penal, reieșind din caracterul infracțiunii, care potrivit prevederilor art. 16 alin. (1) CP este una ușoară.

A considerat că, instanța de fond la stabilirea categoriei de pedeapsă în privința inculpatul Zmău Roman a aplicat o pedeapsă prea aspră.

A afirmat apărarea netemeinicia soluției instanței de fond referitor la aplicarea în privința lui Zmău Roman a unei pedepse sub formă de închisoare și nu a aplicării unei pedepse sub forma de amendă, ori, la aplicarea și individualizarea pedepsei urmează să se țină cont și de principiul umanismului, de scopul legii penale precum și de faptul că, pedeapsa penală reprezintă în sine o măsură de constrângere aplicată celui vinovat de săvârșirea unei infracțiuni, aceasta având și funcția de prevenție generală și specială. Ori, criteriile generale de individualizare a pedepsei pot fi definite ca fiind acele reguli, principii, prevăzute în Codul penal, de care instanța de judecată trebuie să țină seamă la stabilirea felului, duratei ori cuantumului pedepsei în cadrul operațiunii de individualizare a acesteia.

A argumentat că, din analiza naturii juridice a recomandării Nr. 92 a Comitetului de miniștri către statele membre referitoare la regulile europene asupra sancțiunilor aplicate în comunitate, se desprinde concluzia că, legiuitorul apreciază aceste circumstanțe, în ansamblu, drept regret sincer al vinovatului pentru săvârșirea infracțiunii, fapt ce micșorează considerabil pericolul social al persoanei.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 mai 2023, s-a admis apelul avocatului *Iulian Grajdan* în numele inculpatului Roman Zmău, casată în partea individualizării pedepsei sentința și a fost pronunțată în această parte o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Lui Zmău Roman, recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. c) Cod penal, i-a fost aplicată pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 1000 unități convenționale, ce constituie 20 000 (douăzeci mii) lei cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de gestionare a bunurilor pe un termen de 3 (trei) ani.

Măsura preventivă aplicată pe această cauză arestul s-a revocat, urmând ca acesta să execute în continuare pedeapsa stabilită prin sentința judecătoreiei Rîșcani, mun. Chișinău din 20.12.2012.

4.1. În motivarea deciziei a menționat că, la pronunțarea sentinței, instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, situația de fapt reținută fiind în corespundere cu probele din dosar, care au fost apreciate corect, acțiunile inculpatului Roman Zmău fiind încadrate în baza art. 191 alin.(2), lit. c) Cod Penal, conform indicilor calificativi – *delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, cu cauzare de daune în proporții considerabile.*

Instanța de apel a considerat că, prima instanță în sentința sa corect și justificat și-a motivat soluția sub aspectul recunoașterii vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin.(2) lit. c) Cod penal, luând în considerație probele administrate legal de către organul de urmărire penală și cercetate în ședința de judecată, cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă potrivit art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, și ajungând la concluzia corectă cu privire la vinovăția inculpatului în comiterea faptei și prezența în acțiunile acestea a elementelor infracțiunii incriminate.

Culpa inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate a fost dovedită și prin următoarele probe, administrate în cadrul urmăririi penale și cercetate de către instanța de fond cercetate suplimentar și verificate în ședința instanței de apel, și anume:

- *declarațiile părții vătămate Timuș Vitalie depuse în cadrul ședinței instanței de fond;*

- *declarațiile martorului Zozulia Ivan depuse în cadrul ședinței instanței de fond;*

- *declarațiile martorului Podcormenkîi Liubovi depuse în cadrul ședinței instanței de fond;*

- *procesul-verbal de ridicare și examinare a ceasului de damă de mână cu brățară din aur de model „Mac-Taim”, de la administratorul SRL „Credix Vest”, Podcormejnîi Luibovi (f.d. 14, 16-17);*

- *procesul - verbal de recunoaștere a obiectului din 22.12.2011 prin care partea vătămată Vitalie Timuș și-a recunoscut ceasul ce îi aparține (f.d. 23-24).*

Instanța de apel prin cercetarea probelor pertinente, concludente, utile și veridice expuse supra a constatat dovedită dincolo de orice dubiu rezonabil că, Roman

Zmău, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor prejudiciabile, dorind și admitând în mod conștient, survenirea acestor urmări în baza unei înțelegeri verbale cu administratorul SRL „Fiodorov & CO”, Vitalie Timuș prin care s-a angajat să verifice corectitudinea activității angajaților acestuia la recepționarea bunurilor materiale amanetate, a urmărit scopul de profit și intenția directă de a însuși ilegal bunurile altei persoane, încredințate în administrarea sa.

Astfel, aflându-se la intersecția străzilor Calea Moșilor – Izmail, mun. Chișinău, în timpul zilei de muncă, a primit de la Vitalie Timuș un ceas de model „Mac Taim” confecționat din aur evaluat la prețul de 7 000 lei și intrând în posesia acestuia, contrar angajamentului asumat, urmărind scopul însușirii ilegale a bunurilor ce i-au fost încredințate în administrare, acționând din intenție directă, la 18.11.2011 l-a depus la casa de amanet SRL „Credix-Vest”, din bd. Moscova 2, mun. Chișinău, iar banii încasați în calitate de împrumut în sumă de 6 000 lei, ilicit i-a însușit, astfel, cauzând părții vătămate Vitalie Timuș o daună în proporții considerabile.

Instanța de apel a menționat că, în ședința de judecată s-a demonstrat indubitabil că în acțiunile inculpatului Zmău Roman sunt întrunite elementele infracțiunii prevăzute de art. 191 alin.(2), lit. c) Cod penal după semnele calificative - *”delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului cu cauzarea de daune considerabile”*.

Prin urmare, instanța de apel a notat, prezența în acțiunile inculpatului atât a elementelor care caracterizează latura obiectivă a infracțiunilor imputate, cât și a celor care caracterizează latura subiectivă a acestei infracțiuni, fiind dovedită prin materialele cauzei acumulate în cadrul urmăririi penale, examinate în cadrul ședințelor judecătorești, care au fost verificate și cercetate în cadrul examinării cauzei de către instanța de apel.

Privind stabilirea pedepsei inculpatului, instanța de apel a constatat că, **instanța de fond just și întemeiat a stabilit categoria și termenul pedepsei penale**, fiind luate în considerație dispozițiile art. art. 7, 61, 75 Cod penal, ce determină scopul pedepsei penale, de restabilire a echității sociale și corijare a infractorului, întru prevenirea comiterii de către acesta a altor infracțiuni, precum și de criteriile generale de individualizare a pedepsei, ținându-se cont de gravitatea faptei penale și consecințele survenite, aplicând o pedeapsă echitabilă în limitele legii.

Însă, în același timp, instanța de apel a apreciat ca fiind eronată concluzia primei instanțe, privind aplicarea față de inculpat a pedepsei sub formă de închisoare, or, sancțiunea articolului pentru care a fost condamnat inculpatul și anume art. 191 alin. (2) lit. c) Cod penal, stabilește expres pedeapsa cu amendă în mărime de la 850 la 1350 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 6 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani.

Astfel, instanța de apel a reiterat că, din materialele cauzei, dar și din circumstanțele constatate și apreciate, **nu s-a evidențiat necesitatea ca Zmău Roman să execute real pedeapsa cu închisoare stabilită supra**, astfel că, corectarea și reeducarea acestuia, poate fi atinsă și fără izolarea acestuia de societate, **prin aplicarea unei pedepsei sub formă de amendă**.

Totodată, instanța de apel, sub aspectul individualizării pedepsei, în raport cu

circumstanțele cauzei, în prezenta speță, a ținut cont în deplină măsură de norma art. 75 Cod penal, ce prevede că persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea Specială a prezentului Cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții Generale a Codului penal.

Instanța de apel, în speța dată, a găsit neîntemeiate argumentele precum că, scopul legii penale poate fi atins doar cu executarea pedepsei reale cu închisoare.

Totodată, instanța de apel a conchis că, măsura preventivă, arestul, aplicată pe această cauză, urmează a fi revocată, urmând ca acesta să execute în continuare pedeapsa stabilită prin sentința Judecătoreiei Rîșcani, mun. Chișinău din 20.12.2012.

5. Nefiind de acord cu soluția instanței de apel, procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, *Săli Radu*, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, a declarat recurs solicitând, casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu menținerea fără modificări a sentinței.

5.1. În motivarea recursului invocă că, decizia pronunțată de către instanța de apel, în sensul aplicării unei amenzi inculpatului, aceasta nu a motivat complet și obiectiv soluția de individualizare a executării pedepsei, or, urma să efectueze o analiză completă și minuțioasă a personalității inculpatului.

Mai mult ca atât, se constată că, hotărârea instanței de apel nu conține răspunsuri argumentate, la care aceasta urma să dea o apreciere mai amplă aspectelor de fapt și de drept.

Mai invocă că, în prezenta speță, de către instanța de apel doar reproducerea normelor penale stipulate la art. art. 6, 7, 16, 61, 75, 76, 77, 78, 90 Cod penal și mențiunea despre justetea incidenței acestor norme, cu respingerea argumentelor invocate de către acuzatorul de stat, fără o motivare, denotă neargumentarea deciziei.

Atrage atenția instanței ierarhic superioare că, simpla enumerare a articolelor ce țin de individualizarea pedepsei, nu se echivalează cu o motivare consecventă.

La fel, prin prisma prevederilor art. art. 414 - 417 Cod de procedură penală, instanța de apel, urma să soluționeze paralel cu starea de fapt și chestiunile de drept, inclusiv: dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual penal, au fost corect aplicate.

Acuzatorul de stat, remarcă că, stabilirea răspunderii penale pentru distrugerea sau deteriorarea intenționată a bunurilor, urmărește asigurarea realizării plene a dreptului de proprietate, astfel, instanța de apel urma să constate că, efectiv a avut loc survenirea consecințelor, valoarea materială a căror sumă se echivalează cu 7000 lei, sumă percepută către partea vătămată a fi una considerabilă.

Din aceste considerente instanța de apel verificând cauza sub aspectul legalității pedepsei penale, urma să dea răspuns dacă aceasta a fost aplicată în limitele prevăzute de lege, avându-se în vedere nu numai sancțiunea normei penale speciale, ci să țină cont de toate prevederile ce reglementează pedeapsa penală, individualizarea pedepsei, precum și alte criterii ce țin de tratamentul juridic penal.

6. Judecând asupra recursului declarat în baza materialelor din dosar, completul de judecată conchide asupra admiterii acestuia.

Primordial, instanța de recurs va face trimitere la prevederile Legii nr. 246 din 31.07.2023 pentru modificarea unor acte normative (în vigoare - art. IV, V pct. 1-9 și 11-16 și art. VII din 01.09.2023), prin care s-au operat modificări și la Codul de

procedură penală.

În corespundere cu prevederile art. XI. alin. (3) din Legea nr. 246 din 31.07.2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Potrivit prevederilor art. 433 alin. (1) Cod de procedură penală, (în redacția Legii nr. 246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023), dacă este considerat admisibil, un complet din 3 judecători examinează recursul în fond.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, *instanța de recurs, admite recursul, casează, parțial sau integral hotărârea atacată și dispune rejudecarea de către instanța de apel în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată în instanța de recurs.*

Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea penală și procesul penală la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale, hotărârea instanței de apel se desființează, cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Din conținutul recursului declarat de către acuzatorul de stat, se atestă că, acesta a indicat drept temeiuri pentru declararea recursului prevederile art. 427 alin.(1), pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, potrivit căruia, recursul se admite dacă, 6) *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței și 10) s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Prin urmare, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea penală și procesul-penală la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Din raportarea jurisprudenței naționale la cea a CtEDO rezultă că, în cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile ce urmează să le soluționeze instanța de apel, hotărârea acesteia urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare, în caz contrar, art. 6 CEDO este încălcat (*hotărârea CEDO Leoni versus Italia*).

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: *dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost evaluate prin prisma cumulului de probe anexate și administrate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.*

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale, hotărârea instanței de apel se desființează, cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În aceste circumstanțe, instanța de recurs menționează că, hotărârea judecătorească a unei instanțe de apel, în esența sa, trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, fără ca

actul judecătoresc să poarte un caracter selectiv în favoarea sau defavoarea părților.

Conform art. 414 alin. (1), (5) și (6) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, *verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel, nefiind în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal.*

În corespundere cu art. 419 Cod de procedură penală, *rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător.*

Conform art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, *decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.*

Examinând actul judecătoresc emis de către **instanța de apel**, se constată că, aceasta nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate și nu a rejudecat cauza potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, prin urmare a admis ca motivarea să fie expusă într-o manieră nejustificată și vagă.

În sensul, jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului, se reflectă un principiu legat de buna administrare a justiției, încât hotărârile judecătorești trebuie să indice în mod suficient motivele pe care se întemeiază (*cauza: Papon împotriva Franței*).

Totodată, întru demonstrarea părților că au fost ascultate, o instanță judecătorească urmează să-și întemeieze motivarea pe argumente obiective și juste încât actul judecătoresc emis, va contribui semnificativ la încrederea justițiabilului în actul de înfăptuire a justiției.

Prin urmare, alegațiile expuse în recurs de către recurent, urmează a fi examinate sub aspectul proporționalității, astfel încât acestuia, indiferent la ce etapă se va afla cauza spre judecare i se va garanta dreptul la judecarea cauzei în mod echitabil, rezonabil și de către o instanță independentă și imparțială.

Astfel, se atestă că, instanța de apel a admis apelul avocatului *Iulian Grajdan* în numele inculpatului Roman Zmău, a casat în partea individualizării pedepsei sentința și a fost pronunțată în această parte o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Lui Zmău Roman, recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. c) Cod penal, i-a fost aplicată pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 1000 unități convenționale, ce constituie 20 000 (douăzeci mii) lei cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de gestionare a bunurilor pe un termen de 3 (trei) ani.

Măsura preventivă aplicată pe această cauză arestul s-a revocat, urmând ca acesta să execute în continuare pedeapsa stabilită prin sentința judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 20.12.2012.

În continuare, lecturând decizia instanței de apel, se atestă că, în partea descriptivă a deciziei aceasta, pe de o parte indică că: (...) *Privind stabilirea pedepsei inculpatului, instanța de apel a constatat că, **instanța de fond just și întemeiat a stabilit categoria și termenul pedepsei penale, fiind luate în considerație dispozițiile***

art. art. 7, 61, 75 Cod penal, ce determină scopul pedepsei penale, de restabilire a echității sociale și corijare a infractorului, întru prevenirea comiterii de către acesta a altor infracțiuni, precum și de criteriile generale de individualizare a pedepsei, ținându-se cont de gravitatea faptei penale și consecințele survenite, **aplicând o pedeapsă echitabilă în limitele legii**, pe când în aceeași decizie menționează contradictoriu că: (...) **nu s-a evidențiat necesitatea ca Zmău Roman să execute real pedeapsa cu închisoare stabilită supra, astfel că, corectarea și reeducarea acestea, poate fi atinsă și fără izolarea acestuia de societate, prin aplicarea unei pedepse sub formă de amendă.**

În asemenea circumstanțe, instanța de recurs fiind investită cu exercitarea unui control judiciar de legalitate în privința hotărârilor instanțelor inferioare, atestă că, instanța de apel pe lângă verificarea legalității și temeiniciei hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, este obligată ca actul judecătoresc emis să fie întemeiat motivat, fără să cuprindă circumstanțe contradictorii, atât în fapt cât și în drept.

La fel, se elucidează că, în decizia instanței de apel lipsește o motivare desfășurată și justă în privința tuturor probelor cercetate în ședința de judecată, or, acestea fiind doar enumerate, nu pot elucida că procesul penal a fost desfășurat într-o manieră considerabilă, în care părțile au avut parte în deplină măsură de un proces echitabil.

La caz, instanța de recurs remarcă că, dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, prezumă dreptul la o hotărâre motivată. Motivarea este o parte a hotărârii în care instanța judecătorească în mod obligatoriu își expune concluziile formulate în privința cauzei deferite spre soluționare.

Conform unei jurisprudențe constante a Curții Europene a Drepturilor Omului, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărâri asupra tuturor cerințelor invocate, precum și, argumentelor declarate de către părți întru admiterea sau respingerea acestora (*cauza Garcia Ruiz vs. Spania, hotărârea din 21 ianuarie 1999*).

Referitor criticile recurentului prin care se atestă că, instanța de apel nu a ținut cont de prevederile ce reglementează individualizarea pedepsei penale aplicate inculpatului, fiindu-i stabilită o pedeapsă pentru infracțiunea săvârșită în baza art. 191 alin. (2) lit. c) Cod penal sub formă de amendă în mărime de 1000 unități convenționale, ce constituie 20 000 (douăzeci mii) lei, instanța de recurs menționează următoarele.

Conform art. 61 Cod penal, *pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și se aplică persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor.*

Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea acestuia, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnaților, cât și din partea altor persoane.

Sub aspectul prevederilor legale enunțate, se statuează că, pedeapsa este echitabilă atunci când ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor sale,

proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimei, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune.

Mai mult, pedeapsa este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane.

O pedeapsă prea blândă generează dispreț față de ea și nu este suficientă nici pentru corectarea inculpatului și nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

Față de considerentele enunțate, instanța de recurs conchide că, instanța de apel la individualizarea pedepsei inculpatului nu a ținut cont în măsură deplină de principiile generale de individualizare a pedepsei și de toate circumstanțele importante pentru soluționarea justă a cauzei.

Astfel, completul de judecată constată că, la individualizarea pedepsei penale stabilite inculpatului în prezenta speță, instanța de apel nu a motivat suficient de clar, ce a stat la baza concluziilor privind aplicarea în privința inculpatului a unei pedepse cu amendă, or, inculpatul nu este la prima abatere de la Legea penală, acesta fiind anterior condamnat, fapt confirmat prin sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 23.06.2006 (**f.d. 31- 52, Vol. I**) și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16.08.2006 (**f.d. 42-43, Vol. I**).

Prin urmare, reține că, instanța de apel la analiza condițiilor privind aplicarea unei pedepse cu amendă inculpatului, insuficient a abordat personalitatea inculpatului.

Totodată, din dispozitivul sentinței se atestă că, prima instanță, aplicând prevederile art. 84 alin. (4) Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, lui Zmău Roman i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de 16 (șaisprezece) ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita activitate în domeniul financiar și bancar pe un termen de 5 (cinci) ani.

La fel și potrivit descriptivului deciziei instanței de apel, măsura preventivă aplicată pe această cauză arestul s-a revocat, urmând ca acesta să execute în continuare pedeapsa stabilită prin *sentința judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 20.12.2012 (f.d. 136-142, Vol. I)*.

Mai mult, prin Încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 23 ianuarie 2023, s-a dispus admiterea cererii de revizuire depusă de partea vătămată Lupașco Nicolae, în cauza penală cu nr. 2009021102, în privința lui Zmău Roman, condamnat prin sentința judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 20.12.2012 pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, cu dispunerea rejudecării cauzei (**f.d. 182-184, Vol. I**).

Urmare celor menționate supra, completul de judecată notează că, instanța de apel, întru elucidarea circumstanțelor ce țin de aplicarea și/sau neaplicarea la caz a prevederilor art. 84 Cod penal, se va expune inclusiv și în această parte, încât normele ce vizează aplicarea pedepsei în cazul unui concurs de infracțiuni să fie elucidate în deplină măsură, în corespundere cu circumstanțele de fapt și de drept ale prezentei cauze.

În această ordine de idei, se constată în mod lucid că, instanța de apel nu a judecat cauza penală în condițiile legii și recursul declarat urmează a fi admis.

În cadrul rejudecării cauzei, instanța de apel urmează să înlătore erorile menționate, să țină cont de împrejurările expuse care au servit temei de casare a soluției adoptate și în strictă conformitate cu prevederile art. art. 409 alin. (2), 414 Cod de procedură penală, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, care să corespundă prevederilor art. 417-418 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1), pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Completul de judecată

DECIDE :

Se admite recursul declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, *Săli Radu*.

Se casează integral decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 mai 2023, în cauza penală în privința lui **Zmău Roman xxxxx**, cu dispunerea rejudecării cauzei, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Președinte

Talpă Boris

Judecători

Eremciuc Ghenadie

Daguța Sergiu